

במדינה

חייב להיות גם סיפוק שאיפותיו הצודקות של העם הפלסטיני, אשר רק או יחיה בשלום לצד העם הישראלי. אם יובטח הדבר, יהיה זה ההישג החשוב ביותר של מלחמת-ששת-הימים.

חברון

שיכון

בתוך המיבצר

למחרת היום, בו עלה גרעין-ח"ל על אדמת כפר-עציון, השיב השייך מוחמד עלי אל-ג'עברי, ראש עיריית-חברון, לאורח ישראלי ששאל אותו אם אינו מתנגד לכך: "בכלל לא. להיפך, טוב אם יחייבו יהודים גם בחברון עצמה".

ידידו הטוב של השייך, שרהביטחון משה דיין, נתן ביטוי לעמדה זו, בהשיבו לישראל של איש מערבי שלום רוזנבל, ערב חגי-העצמאות. אל-ג'עברי, אמר דיין, לא היה מתנגד להתנחלות בעירו. הוא היה מתעניין על איזה מין התנחלות חושבים: עירונית, בשכונה מרוכזת, לצורכי תפילה ולימוד? כמובן, הוסיף דיין, היה שואל: "באמת לחיות איתנו — או במקומנו?"

את התשובה נתנו המתנחלים, אשר השיב תלבו מאו חגי-הפסח על מלון פארק במבואות העיר: "באנו להקים חברון עילית, כמו שיש נצרת עילית".

הנפגעי הראשון. הכרזה זו העבירה רה רטט בחברון. כי פירושה היה חרימת מעין הישראלים מתכוננים לנשל את ערביי חברון, כשם שנישלו את ערביי נצרת.

כאשר ראו את המתנחלים עוברים בסך למערת-המכפלה, או נוסעים חמושים באוטו בוס הערבי לכפר-עציון, גברו החששות, כי היהודים ממלון פארק לא ניסו לבוא במגע עם ערביי-חברון, אלא להיפך, הם לא דיברו את שפתם, לא בירכו אותם בחגם ולא הזמינום לביקור בחג היהודי. "ברור לגמרי", הסביר מורה, שסירב בשעתו להישמע להוראת-השכיחה של מנהיגי הגדה: "הם מסתובבים כאן כאדונים, ככובשים".

הנפגע הראשון היה אל-ג'עברי, השליט הכליכול של הרחבה, "אם השייך, ש" הפגין את רוצו בשלום עם ישראל, וזכה ליחס כזה — משמע שאין לו שום מעמד בעיני השלטונות הישראליים, סיכם נהג מוניות בקו ירושלים.

האפטרופסים. המחשבות האלה לא הטרידו את המתנחלים, אשר כמו יוזם התנחלות, הרב משה לוינגר, הם כולם דתיים.

מדוע התנחלו מבלי לתאם את צעדיהם מראש עם נציגי הממשלה והעירייה? השיב יצחק גרינברג, מושבניק מוזקן מחבל לכיש: "חששו שלא יאשרו!"

באיוו זכות יכלו לקבוע עובדות מוגמרות, ולהעמיד את הממשלה בפני בעיות שאין היא רוצה בהן? גרינברג משך בכתפיו וחייך, אך התשובה לשאלה ניתנה בפי ח"כ אריה בן-אלעזר, בוויכוח ששודר ב"קול ישראל": "כבר התקבלה החלטה, נעשה הדבר. עכשיו אם רוצה הממשלה לשנות את ההחלטה — עליה לחקק חוק האוסר את נחלות יהודית!"

ובינתיים נשארו המתנחלים בחברון. **חייילים?** אבל לא במלון פארק. הרמו הראשון, כי מעמדם של המתנחלים עומד להשתנות, ניתן ביום החמישי שעבר. תריסר בחורי-ישיבה — ברובם דוברי עברית שוטפת בניב אמריקאי — נסעו לבניין ה"מימשל הצבאי, שם, בתוך סוכה ירוקה, קיבלו שיעור בנשק.

האם הפכו בכך לחיילים, או לחלק ממניגון המימשל? איש לא רצה להשיב על כך, כולל המושל הצבאי עצמו.

כעבור שלושה ימים הועמקה התעלומה: לרשות המתנחלים הועמדה קומה במיבצר טינארט, בו שוכן המימשל הצבאי. הם החילו מוצאות את חפציהם ממלון פארק, לקול אנחתי-הרוחה של בעלי-המלון, פאיו קואסמי. אנשי-הצבא של ראש-העיר הפיצו את ה"גירסה, כי בזאת חוסלה, למעשה, הפלישה היהודית המשוונה. אך המתנחלים ראו בהעברה רק צעד ביטחוני.

דבר אחד היה ברור: הם לא יישבו בשקט במיבצר מישרתי, כי לא בשביל זה באו לחברון. תנועת ארץ-ישראל השלימה, המ שלמת את הוצאותיהם, תירצה להפגין נוכח חות בחברון גם מחוץ לכותלי המימשל ה"צבאי. מה יקרה אז?

"או שתבוא התפוצצות, או שהדבר יוסדר בצורה נאותה בדרגים הגבוהים — או ש יוצאו אותם במשאיות של הצבא", ניבא אותו מורה ערבי.

שלום עוד אין — אבל בתוך הממשלה התחילה המלחמה

אפשר היה לחשוב, השבוע, כי גח"ל פתחה במיתקפה כללית על שותיה בממשלה, ועל אבא אבן במיוחד. למעשה, חרות והליברליזם רק ניסו להגן על עמדותיהן בממשלה. המיתקפה באה מן הצד השני, ואבא אבן היה חוד-המחץ שלה. עוד לפני כחודש היה שרה-חנן את המטון הפומבי הראשון, כאשר הצהיר באוזני כתב-הגיוש כרוניקל בלונדון, כי הגיע הזמן לפרק את ממשלת-הליכוד-הלאומי, המהומה מיכשול בפני גיבוש עמדה ישראלית, לקראת שיחות עם הערבים.

לא היתה זו פליטת-פה, ולא אבן לבדו דגל בדיעה זו. אחר מיועציו החשובים ביותר של לוי אשכול רמו, כעבור ימים אחדים: "לא תהיה לבנין ברירה. הוא יצטרך ללכת!"

בחוגי הצמרת המדינית היה ברור, כי ימי הקואליציה הרחבה — ספורים. השאלה היתה: מתי יבוא קיצה? השבוע נימדה היה, כי רגע זה הגיע.

מכמו על טיפשות הערבים

הגורם המיידני למשבר כימעט ולא משך תשומת-לבו של איש בישראל: היתה זו הצהרה מפי נציג ישראל באו"ם, יוסף תקוע, בשיא הוויכוח הלוהט במועצת-הבטחון על עריכת מצע-צה"ל בירושלים. כדי להזיז את האשמות הערבים ולהוכיח כי ישראל בכל זאת רוצה בשלום, הכריז כי ישראל מקבלת את החלטת מועצת-הבטחון מה-22 בנובמבר.

העיתונות הישראלית, שהיתה מלאה סיפורי-ריחה, לא הקדישה יותר ממספר שורות להודעה זו. השבוע, לפתע, עמדה אותה הודעה במרכז של משבר ממשלתי ממדרגה ראשונה.

טענו דוברי-גח"ל, ובראשם ח"כ חרות אריה בן-אלעזר: הודעתו של תקוע, על-פי הוראה משר החוץ אבא אבן, היא סטייה חדה מקו הממשלתי, אליו הסכימה גח"ל. קו זה אומר: ישראל לא תסכים לשום הסדר — פרט להסכמי-שלום, שיושגו ב"משא-ומתן ישיר עם הערבים, ללא תנאים מוקדמים.

מה תהיה עמדת-ישראל, אם וכאשר יסכימו הערבים לשבת ולדבר על שלום? על כך לא החליטה הממשלה דבר. היא סמכה על טיפשותם העיקשת של המדינאים הערביים, שיתנגדו גם בעתיד לכל פגישה עם ישראל ולכל שיחה על הסדרי-שלום, ובצורה זאת יאפשרו לישראל לשמור על הסטאטוס-קוו. ממילא, קבע ההגיון הממשלתי, אין טעם להפריע את שלות הליכוד-הלאומי על-ידי ויכוחים מיותרים על המחיר שישראל תהיה מוכנה לשלם בעד השלום.

והנה קם תקוע בניו-יורק, הודיע כי ישר"אל מקבלת את החלטת מועצת-הבטחון. ו"הלא החלטה זו מקפלת בתוכה תוכנית-שלום שלמה ומפורשת:

● נסיגה ישראלית מכל השטחים הכבושים, בהסתמך על מגילת האו"ם האוסרת סיפוח שטחים של מדינה אחת על-ידי מדינה אחרת, כתוצאה ממלחמה;

● שייט חופשי לישראל במיצרי טיראן ובתעלת סואץ;

● הפסקת מצב הלוחמה (כולל ביטול החרם הכלכלי);

● הכרה בגבולות ישראל (אשר כמותה כהכרה בישראל);

כל זה — מבלי שייכוון שלום רשמי, די מבלי שיוחלפו מיכתבי-הכרה ונציגים דיפלומטיים, אבל מתוך הנחה שהסממנים הרשמיים יבואו אחרי גורמאליציה של ה"חסיים היומיומיים.

בחודשים האחרונים חזרו הערבים ודרשו, באמצעות שליח-האו"ם, הד"ר גונאר יארינג, כי ישראל תוכיח את כנותה על-ידי הכרזה שהיא מוכנה לקבל את החלטת מועצת-הבטחון. אחרי שתבוא הכרזה זו, הודיעו, ידברו על צורת-המגע.

עתה, משהודיע תקוע את הודעתו, הקימו אנשי-גח"ל זעקה: "כניעה!"

ואילו שרים אחרים בממשלה התרעמו על אבא אבן, מפני שהוא לא גועץ בהם לפני ששיגר את ההוראה לתקוע. על כך השיב:

שלו המתנחלים בחברון חברון עילית

העם

ההזדמנות שהוחמצה

השבוע מלאה, לפי הלוח העברי, שנה למלחמת-ששת-הימים. היתה זו שנה שפתחה אופקים נרחבים של נוח, בפני האזרח הישראלי, ובה וסרו מחיצות בין עם לעם. אבל מבחינה אחת הייתה זו שנה של החמצת הזדמנות. ודוקא מן הבחינה הרחובה ביותר: מימוש השאיפה לשלום. ב-11 ביוני, כאשר נדמו התוחכים במבר-אות קוניטרה, היה ברור כי לא קל יהיה להביא את מדינות-ערב לשיחות-שלום. ב"קאהיר כבר עמד עבר-אלינאצר במיבחן

מתנחלים נסערים במזון "פארק" או במשאית לתל-אביב?